AFDEELING V

DE MOEDERDIENST

DER N.S.V.O.

3
Lentemaand
1944

Omtrent doel en werk van deze afdeeling bestaan veelal nog verkeerde begrippen. Daarom wil ik U er wat over vertellen.

Dikwijls word ik opgebeld of ik voor een kraamverzorgster of voor een baker kan zorgen, of wel is er hulp noodig in een huishouding, waar moeder ziek is. Een ander maal wordt me gevraagd de voogdij van eenige kinderen op me te nemen, of wel kinderen die thuis verwaarloosd worden, in een goede inrichting onder te brengen.

Al tracht ik dan wel zooveel mogelijk raad te schaffen, zoo is dit toch geenszins het eigenlijke werk van den Moederdienst.

Deze heeft uitsluitend ten doel door middel van cursussen, moeders, jonge vrouwen en meisjes te helpen haar taak als hoedster van het gezin zoo goed mogelijk te vervullen.

Dit streven we na door onzen Cursus in Zuigelingenverzorging, waarin men leert hoe men een baby goed verzorgen moet, zoodat het kleine menschje geen schade lijden kan door ondeskundige behandeling.

Het jonge meisje en de a.s. moeder moeten ook leeren wat schadelijk kan zijn voor de gezondheid in de maanden voorafgaande aan de geboorte.

Eveneens is het van belang, dat de jonge moeder veel leert over de voeding van het kleintje en den kleuter, over de groote waarde van licht, lucht en zon. En dan: het kindje kan verkouden worden en daardoor ernstige schade lijden, die het door vele jaren heen in groei en bloei kan belemmeren. Welke moeder wil haar kind niet rozig en flink zien opgroeien?

In den cursus Zuigelingen-Verzorging van den Moederdienst leert ze dit alles en nog veel meer.

Terwijl ze in den cursus Opvoedkunde leeren kan wat allemaal samenhangt met de natuurlijke ontwikkeling van het kind vanaf de eerste weken tot in de puberteitsjaren. Vele moeilijkheden in de opvoeding zullen minder zorg veroorzaken, als moeder weet, waaruit deze kunnen voortvloeien en welken weg met kans op succes kan worden ingeslagen.

De eene moeder heeft moeilijkheden met een eigenzinnig kind, de andere met een driftig, weer een ander met een jaloersch zoontje of dochtertje. De zorgen, die een jonge moeder heeft, zijn talrijk.

In den cursus Opvoedkunde wordt ook eenvoudig speelgoed gemaakt.

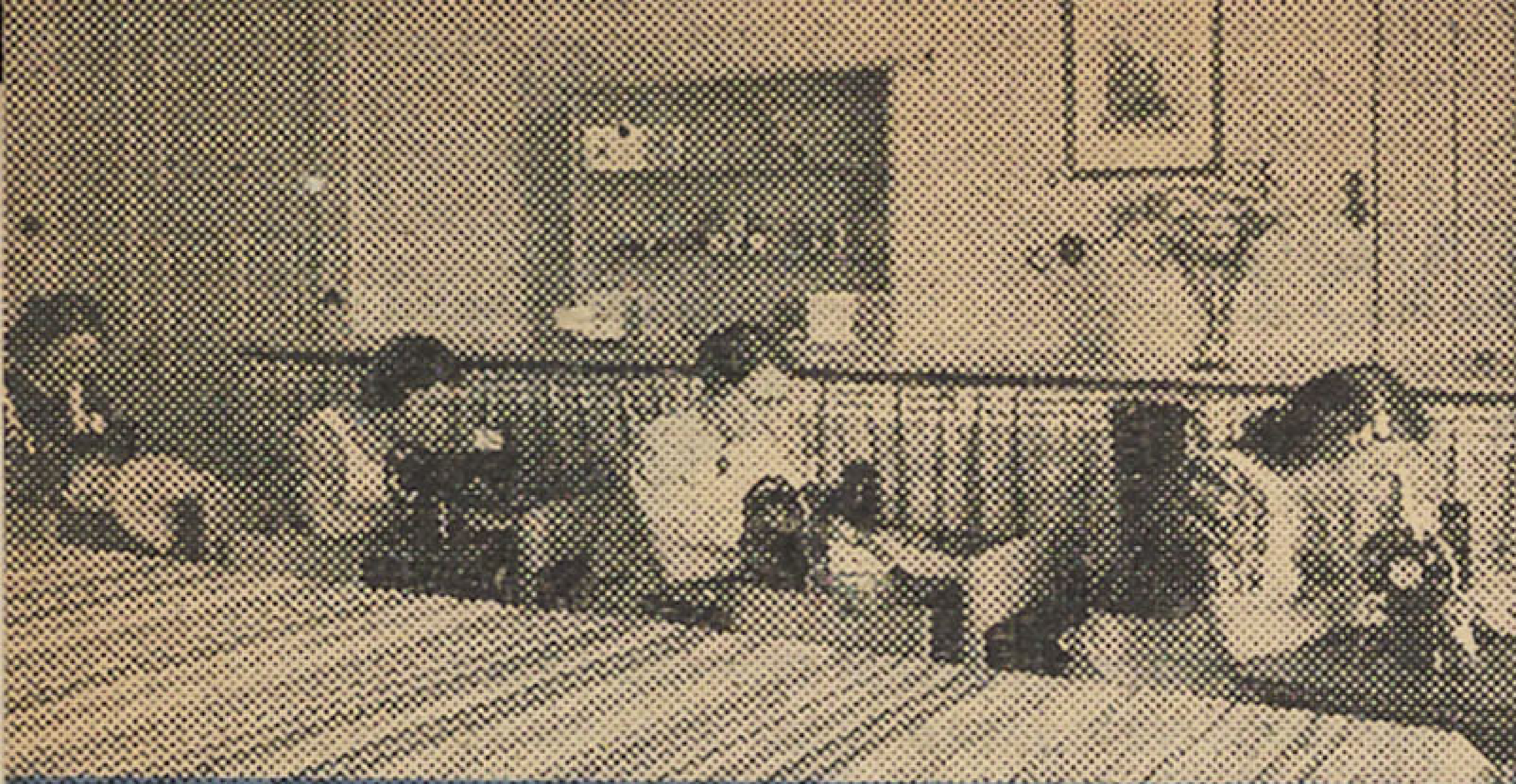
Opvoeden en spelen zijn twee zaken, die niet van elkander gescheiden kunnen worden!

Verder is er een cursus Gezinsverpleging en Verbandleer. Een ieder begrijpt direct, hoe noodig iedere vrouw en Moeder hier haar licht moet gaan opsteken.

In welk gezin zijn nooit zieken, waar nooit een kapotte knie, een brandwond, een snijwond? Om nog maar niet eens te spreken van de kans die men in oorlogstijd loopt dat er gebombardeerd wordt en dat er dan veel gewonden geholpen moeten worden.

Als vierden cursus noem ik U naaien en verstellen. In dezen tijd is 't meer dan ooit een echte bof een moeder te hebben

N.S.V.O. nieuws
Verantw. redactrice: J. Jansen-v. Balen
Redactie en adm.: Kruislaan 210, Amsterdam O. Tel. 52322
Verschijnt tweemaal per maand
Postgiro 320886

Cursus Naaien Moederschool, Amsterdam. (foto's archief)

Cursus Handenarbeid. Moederschool, Amsterdam.

Kookcursus. Moederschool, Amsterdam.

Cursus Zuigelingenverzorging. Moederschool, Amsterdam.

die handig is met de naald. Ieder kind heeft graag van tijd tot tijd een nieuwe jurk en ook een afleggertje van een ouder zusje, van tante of een vriendin van Moeder is een geheel nieuw kleedingstuk geworden, als Moeder vaardige handen heeft. Ik denk met schrik aan de vele jongensbroekjes die op de schoolbanken en bij het spel versleten worden.

Heerlijk als moeder dan een nieuw broekje zelf kan maken, maar echt met zakken en zooals het hoort met een breuk! En als 't al geen nieuwe broek is, dan toch een waar weer keurig nieuwe stukken in zijn gezet.

Ook tricot verstellen wordt in den cursus beoefend; het geheele gezin draagt zijden, wollen of katoenen tricot onderen dikwijls bovengoederen. Ook dit verslijt en dient versteld te worden.

Voor diegenen, die goed kunnen naaien, is er een cursus in patronen maken en naar een eigengemaakt patroon een kleedingstuk vervaardigen.

Als laatsten cursus noem ik U den kookcursus, waarin men leert koken en bakken van grond af aan, maar ook volgens moderne opvatting van wetenschappelijke voedingsleer. Als goede huisvrouw wil men toch niets verloren laten gaan en den maaltijd niet alleen smakelijk op tafel brengen, maar ook zoo voedzaam als maar eenigszins mogelijk is.

Alle cursussen bestaan uit 12 lessen, ieder van 2 tot 3 uur en worden naar verkiezing 's morgens, 's middags of 's avonds gegeven. Het cursusgeld bedraagt 3 gld. per cursus.

Aanmelden kan men zich bij iedere kring- of groepsleidster van de N.S.V.O. De cursussen zijn voor iedere Nederlandsche vrouw en meisje vanaf den leeftijd van 17 jaar toegankelijk, of men lid van de N.S.B. of N.S.V.O. is, maakt geen verschil; ook is het cursusgeld voor iedere volksgenoote hetzelfde.

Het gezin is de belangrijkste kern in het geheele staatsbestel en de moeder is de hoedster van het gezin.

Daarom Moeder, jonge vrouw en a.s. Moeder begrijpt Uw verantwoordelijke taak en bezoekt vlijtig de cursussen van den Moederdienst om de tekorten in Uwe kennis en ervaring aan te vullen.

U bent steeds van harte welkom.

C. J. Gorris-van Spruitenburg,
Hoofd van den Moederdienst.

EVEN AANDACHT VOOR DISTRICT... 2, FRIESLAND

DE N.S.V.O.VROUW IN HAAR GROEP.

„Wij vrouwen van Neêrland, wij zien reeds het licht,"
„Dat schemert door deez' donk're dagen."
Soms vraag ik mij in de enkele rustige oogenblikken na de drukke werkzaamheden, die wij N.S.B. vrouwen hebben, af òf werkelijk *alle* kameraadskes er zich van bewust zijn, dat „Het Licht" nader tot ons moet komen. Dat het zoo maar niet vanzelf gaat, dat weten wij nu zoo langzamerhand allen wel.
Voor het verkrijgen van „Onze Nieuwe Wereld" moet fel gestreden worden! Gestreden worden door ons ... in vrouwelijk nationaal-socialistischen geest. Dat wil zeggen: als vrouw een taak verrichtende overeenkomstig aanleg en talent.
Gelukkig staan er reeds velen op hun post, maar toch zijn er in de groepen nog kameraadskes, die, nu het gaat om er op of er onder, zich liever slapende willen houden, inplaats door waakzaamheid haar tijd nuttig te besteden.
Kameraadskes!!! dat slapen heeft ons volk al zooveel leed berokkend.
Dat heerlijk doezelig-dommelende gevoel ... 't nog niet zoo slecht hebben van hen, die, nu ja, wel geen rijk bestaan hadden, maar toch nog „knap" door het leven konden komen, terwijl ... er zoovelen waren, die hongerden en dorstten!!
Vrouwen, dien slaap hebben wij toch allang uit onze oogen gewreven?
Wij staan toch nu als fiere, waakzame volksgenooten naast elkaar?
De mannen staan in de voorste linies. Er is niet één van ons, die haar tijd mag verknoeien met beuzelarijen. Daarom moet een groep van de N.S.V.O. zich gevoelen als een werkgemeenschap, waarin ieder een taak heeft te verrichten. Weinig schoolsche kennis, overdreven huiselijkheid zijn geen redenen, om zich als werkster op den achtergrond te houden. Neen kameraadskes, als leidster van een kleine groep, vijf en twintig, ben ik juist dankbaar, dat ondanks schoolsche kennis en vaak juist bij kameraadskes, die flinke huisvrouwen zijn, 't hart voor de N.S.V.O. zoo warm klopt, zoodat zij naast hun huishoudelijke beslommeringen nog tijd voor de werkzaamheden van de N.S.V.O. kunnen vinden. De liefde voor ons ideaal kan bergen verzetten. Moeilijkheden zijn er vele, maar onze opofferingen zijn maar zeer gering vergeleken bij de opofferingen aan de fronten.
O, wij allen hebben toch groote bewondering voor de Duitsche vrouwen en meisjes en voor onze Nederlandsche vrouwen, van wie het grootste offer, man of zoon, reeds is gevraagd.
Vrouwen weest waakzaam. De strijd wordt heviger. Het schip, ons Vaderland, moet door deze stormen heenkomen! Mussert, onze kapitein, staat aan 't roer. De bemanning, ook de vrouwelijke, volgt zijn bevelen!
„Gelooft in den zege, om 't vaandel geschaard."

Met Mussert, Hou Zee!

A. DUURSMA-ROBERTI,
Groepsleidster N.S.V.O., Drachten.

UIT EEN FRIESCHEN KRING.

Zeker geldt onze grootste moeilijkheid hier wel voor *alle* kringleidsters: de moeilijke reisgelegenheid om de buitengroepen af en toe te bezoeken. Slechte fietsbanden, autobussen die, overbelast, niet eens stoppen en je gewoon laten staan, en dan wonen wij 15 km van den trein, waarmee je ook nog niet alle Groepen kunt bereiken, ... nu, dan sta je vaak voor groote moeilijkheden, bij een aangezegd bezoek! Ook de Groepen zelf hebben hieronder te lijden, en toch verheugt het mij elken keer bij mijn bezoek aan de buitengroepen, te zien, wat een opoffering vele van deze kameraadskes zich getroosten om hun samenkomsten te bezoeken. Mag men dan na zoo'n bezoek den middag wat minder of wat beter geslaagd vinden, nu ja, de opkomst was goed en de stemming ook. De trouw van deze huismoeders uit vaak drukke gezinnen is soms zoo roerend, dat je weer geheel gesterkt uit de verste hoeken van je kring thuiskomt. De ideeën en voorstellen die zoo uit de kameraadskes der groep zelf voortkomen zijn soms zeer goed, b.v. hun dorpsstopmiddagen voor groote gezinnen, en een kameraadske vond dat we te weinig voor Frontzorg doen, en deed daarom een voorstel eens een middag te organiseeren met nevengroepen. De wetenschap dat je hier in Friesland werkt met fijne menschen, echte kameraadskes, doet je werk licht worden!

EEN KRINGLEIDSTER

DE FRIESCHE N.S.V.O. OP ZAKENREIS.

Van het Hoofdkwartier der N.S.V.O. is een opdracht binnengekomen dat uitzetten, bestemd voor Friesland, uit Amsterdam kunnen worden afgehaald.
Aan vier kamskes, twee uit Heerenveen en twee uit Leeuwarden wordt verzocht zich hiermede te belasten wat door alle vier spontaan aanvaard wordt. En zoo staan dan op een vroegen ochtend, op het perron te Heerenveen, temidden van vele wachtende reizigers, onze twee kamskes te wachten op den trein, die hen naar Amsterdam moet brengen. Gewapend met groote koffers, thans leeg, maar die vol mee terug moeten. Vol goeden moed en opgewekt zijn zij beiden, overtuigd van de groote moeilijkheid straks de kamskes uit Leeuwarden te vinden, als de trein binnenkomt. Vooral ook omdat de wereld nog besloten ligt in het schemerduister van den vroegen ochtend en in de drukte van de uit- en instappende reizigers ... „Ei kom, wy scille wol sjen", is het bescheid van den ander en dan komt met veel lawaai, sissend, blazend en snuivend de trein binnenrollen.
Sjuch dêr! Uit een coupé-raampje steken twee wuivende armen. Doeken zwaaien. Men heeft elkander gezien en dan is het hollen met die groote onhandige koffers langs den thans nog langzaam voortglijdenden trein.
Dan, stralende gezichten als zij elkaar hebben gevonden.
Hou Zee, kinne wy d'r noch by? Jawel, maar staan. De Leeuwarder kamskes spreken geen Friesch, maar dat hindert niet. In dit tweetalig land verstaat men elkander wel.
„It divelt net as wy stean moatte, as wy der mar by yn kinne". De koffers worden naar binnen gescheten en in de zijgang geplaatst; kunnen zoo noodig als zitplaats dienen, en al moet er gestaan worden, enfin men is bij elkaar en dat verhoogt de goede stemming.
Als de trein zich weer in beweging zet, roept plotseling een der kamskes:

„Och hearken, hwer is jo man?"
„Myn man? Ei je tutte, dy scil wol by de baker sitte, fensels!"
„Wat hoor ik kameraadske, binne jou met de baker op reis?"
„Ei ne je, myn man!" Er wordt hartelijk om gelachen, maar als er dan verteld wordt dat de baker uit de streek ook toevallig naar Holland moest en nu met hen mee zou reizen, maar in de drukte men elkaar is kwijt geraakt, vindt men dit jammer, want dan had men de reis immers met wat smeuige bakerpraatjes kunnen korten.
De trein heeft thans een flinke snelheid en het Friesche landschap vliegt als op een filmdoek voorbij. Het wijde landschap met zijn groene weiden, zijn bruine akkers, waardoor hier en daar een beekje zich slingert, als een zilver lint, in het doorbrekende morgenlicht.
Wat een vrede, wat een grootsche stilte ligt er over deze wijde wereld. Maar onder die wintersche stilte, kiemt het nieuwe leven, dat straks in de voorjaarszon met kracht zal uitbarsten en leven en kleur brengen in deze oude, eeuwig verjongende wereld.
Friesland is mooi.
Fryslân is soun!
Kent het Friesche volk zoo innig verbonden door de heilige banden van bloed en bodem, haar eigen waarde wel?
De trein stopt, een station, weer massa's reizigers. 't Portier wordt opengetrokken. „Alles vol" wordt er geroepen, maar het geeft niets.
Een heer werkt zich met veel moeite naar binnen, struikelt over een der koffers, maakt een diepen knieval voor een der kamskes, die er evenwel ijskoud onder blijft en zegt:
„Pas op je koalle, der sitte aeien yn". In de koffer bedoelt zij.
„O, juffrouw, dan zal ik voorzichtig zijn."
„Det is jo ek oan to riden man."
Er heerscht een goede stemming, er wordt veel en gul gelachen, snedige gezegden vliegen over en weer.
Anderen dienen door ons werken ... daarvoor zijn zij op reis, daarvoor aanvaarden zij al de bezwaren van een reis in dezen tijd. Daardoor zijn zij in de beste stemming, die ook de medereizigers aansteekt en zoo zijn zij in Amsterdam voor zij het zelf weten, en zonder te hebben gemerkt dat de trein bijna een uur over tijd is.
„Och hea, binne wy d'r nou al?" zegt een der kamskes en een ander :
„It is hirder gien as wy tocht hiene, mar nou komt it noch."
En toen was het opletten om in die wriemelende menschenmassa bij elkander te blijven. De groote leege koffers deden als bij een schip dienst als „kurkzakken", om de ergste schokken op te vangen. Maar soms ook waren zij een belemmering om vooruit te komen. Dan weer bleven zij haken in de dringende menschenkluwen en was het houden en keeren om ze vast te houden. Eindelijk dan toch stonden zij weer buiten, heelhuids en wel en ... nog bij elkaar.
„It like wol tsjoenen yn dy droktme."
„It wier my by tiiden ek manskernoch."
„Kom kameraadskes, pak je beddeke op en wandel."
Toen ... een gierende fluittoon ... lûchtalarm ...
„Hwet nou?"
„Wachten vanzelf", zegt een Leeuwarder kamske, die dat uit ervaring kende.
„Och hea minske den komme wy nea werom."
„Ja, daar is niets aan te doen, wij moeten wachten."
Plotseling steken eenige menschen het plein over.
„Kom mei, d'r efteroan." En de vier flinke friesche vrouwen bedenken zich niet lang en was het voorwaarts richting Damrak.
„Halt. Haben sie Ausweise?"
„Jawohl". En tegelijk tegen de anderen: „Trochrinne, trochrinne je."
Achteraf hebben zij van deze streek wel wat spijt gehad. Met luchtalarm hoort men nu eenmaal de voorschriften op te volgen!

Zij kwamen veilig op het Damrak, waar de behoefte aan een kleine verversching en ... nog wat hun gevieren naar een der vele café's dreef. Maar bij den ingang was het: Ho, halt!
„Jawisse, det scoene jo mar tinke. Binne wy Fryske frouljue of binne wy it net. Wy moatte der yn, wy wolle der yn en wy komme der yn."
De deurwachter scheen het hopelooze van tegenstand in te zien en maakte vrij baan. In haast werd een kleine verversching gebruikt, die zich best smaken liet en nadat ook nog even toilet gemaakt was, kwam juist het signaal „veilig" en werd opnieuw gestart. Maar vlug een trammetje, maar jawel tjokvol. Dan maar loopen.
„Wy hawwe noch jonge skonken, wy komme der wol." Men was het er roerend over eens. De weg wordt gevraagd naar de Lairessestraat en daar ging het. Voorwaarts door de Amsterdamsche zee van huizen en straten. Zij schieten goed op, zij zullen er ook wel zonder tram komen, al moet er wel wat vaak naar den weg worden gevraagd.
Plots stappen twee groote agenten hun in den weg.
„Waar moet dat heen?"
„Naar de Lairessestraat!"
„Wat hebben jullie daar in?" wijzende op de groote koffers.
„Ei neat je!"
„Niet wat rogge of spek?"
„Ne!"
„Waar komen jullie vandaan?"
„Uit Friesland."
„O, maar daar is het best."
„Det scille jimme witte. Oars neat as wetter man, wetter en yetres wetter. Oars neat."
„Wij weten het van onze vrienden, die daar ondergedoken zijn."
„Soa al! Scille wy jimm'ris hwet sizze. Wy binne fen é oare rjuchting en ... de groetnisse oan jimme moaike."
En daar gingen ze weer de vier N.S.V.O.sters, lachende en zwoegende onder den onhandigen last hunner leege koffers. Daar komt weer een tram. Probeeren? Ja! Er is plaats. Toe maar, hupsa, heisa. Ze komen er in.
„Conducteur, vier × Lairessestraat no. ???"
„Hwet nummer is 't ek wer je?"
„Nummer 54 ljeau'k."
„Hoofdkwartier van de N.S.V.O. conducteur."
„Ik zal U wel waarschuwen."
Als er een tijdje gereden is, meent een der kamskes, dat men uit moet stappen. Een ander is van meening dat de conducteur wel zal waarschuwen. Dan plotseling, gedecideerd:
„Hjirsa, hjir der út."
„To den mar ... der út!"
Daar stonden ze weer op straat, maar no. 54 was er niet.
„Mijnheer! Mijnheer! Weet U waar het N.S.V.O.-huis is?"
„Neen."
„Dank U wel mijnheer."
„Mevrouw, weet U waar het N.S.V.O.huis is?"
„Daar bent U al voorbij."
„Och hea noch ta. Hwet in spil. Ik bin sa wirch as in maitsen."
Maar toch gaan zij neuriënde „Wij vrouwen van Neerland" ... op hun schreden terug en ja, hoera, daar wapperen de vlaggen, de bekende vlaggen en het einddoel is bereikt.
De ontvangst was hartelijk, zooals men dat onder strijdende vrouwen verwachten kan.

„Zoo, zijn jullie daar eindelijk, ik zit te popelen."
Het onverwachte geschiedde, een antwoord bleef, uit. Maar er werd gedacht: „Kameraadske, as Jo ris wisten, ho 't wy hjoed al sitten hawwe to popeljen."
„Nu, maar gauw tellen. Zijn de koffers klaar?"
„Ja!"
„Telt U?"
„Ja, ik tel."
Even daarna nog eens, vrouwen zijn secuur:
„Telt U?"
„Ja, ik tel!"
De koffers worden voller en voller.
„Daar kan niet meer in, anders kan de koffer niet dicht kamske."
„Dan nog maar een pak erbij."
„Klaar!!!"
„Hou Zee!" En daar gingen zij weer, thans zwaar beladen met volgepakte koffers. Een tram stopt, het gelukt een plaats te krijgen, rechtstreeks naar het station.
Als zij zwoegend als lastdieren eindelijk op het perron staan, zien ze juist den trein vertrekken, die hun ongeveer drie uren eerder thuis had kunnen brengen. Even staan ze alle vier elkaar beteuterd aan te zien, dan slaakt een hunner een diepen zucht en zegt:
„Zou dat kameraadske dan toch gelijk hebben, toen ze zei: Friesland komt altijd te laat."
„Wel, kunnen wij het helpen dat de trein veel te laat was en kunnen wij het helpen dat er juist luchtalarm was."
„En wy kinne it ek net helpe det Amsterdam net tichter by Fryslan let. Nou ik en den jimme!"
Er wordt alweer gelachen. Zij zijn het er allen over eens, dat ze den tijd wel om krijgen, er is geen nood, zij kunnen nog wel thuis komen.

De middag verliep prettig. De vier kameraadskes konden het best met elkander vinden en zoo was het al spoedig weer tijd om een plaatsje in den trein te zoeken, waar de groote en thans zware koffers met moeite een plaats kregen. Een der kamskes was van meening:
„Wy moasten der op sitten gean, den kin men ze ús net ûntstelle."
Het idee is niet kwaad, maar nu er plaats genoeg is, vind men het toch maar beter op de bank te zitten inplaats van op de koffers en er dan maar een dubbel waakzaam oog op te houden.
Zij zitten heerlijk. Het is toch wel een vermoeiende reis en even valt er een stilte over deze vier Friesche vrouwen, die nu de reactie van het enerveerende en spannende van de reis over zich voelen komen.
Het was nog donker toen zij in den trein stapten toen zij van huis gingen en thans is het weer donker en er ligt nog een lange reis voor hun.
Als de trein, een klein uur te laat, in het duister van den nacht het station te Heerenveen binnen stoomt, vindt er een hartelijk afscheid plaats, want de Leeuwarder kamskes moeten nog een uur verder reizen. Nog even een paar herinneringen die het scherpst in het geheugen liggen, handdrukken, een Hou Zee en de trein schiet het donker van den nacht in, haar eindbestemming tegemoet.
In Heerenveen stond hulp aan het station om de zware koffers in ontvangst te nemen. Met lachende gezichten komen zij door den uitgang.
„Kom binne jimme der al. Lokkich."
„Ja, siz det wol. Hwet in reis!"
Het kameraadske, dat mij deze wederwaardigheden vertelde, voegde hier nog aan toe:
„Do 'k thús kaem koe ik gjin „pap" mear sizze en de oare deis haw ik de hiele dei op bed lein."

Uit het heele land

BREDA. *Bijeenkomst. — Hier hield kamske Braun-Goudappel op 26 Januari j.l. een rede, waarin zij de vrouw schetste als den achtergrond van Front en Beweging. Er werd met groote aandacht geluisterd. Kamske Grüson, de Landelijk zangleidster, en kamske Van Veen, Landelijk Metaleidster, leidden samen het zingen, en gaven zelf ook enkele liederen ten beste. Daarna werd een betooging van trouw gehouden. Leden van den Jeugdstorm vormden den vlaggenwacht. Er werd gesloten met het zesde couplet van het Wilhelmus.*

AMSTERDAM-WEST. *Kameraadschapsavond. — Dat was nu eens een echt prettige stemming! Geen cabaretvoorstellingen werden gegeven, maar de kameraadskes zelf vulden het geheele programma, en brachten opeen aardige manier het werk der N.S.V.O. ten tooneele. Een bijzondere vermelding verdiende kamske Grüson, die de aanwezigen op gloedvolle wijze allerlei mooie liederen liet zingen.*
De Districtspropagandiste, kamske Braun, hield aan het eind van den avond nog een rede, en wees erop, dat dit jaar wellicht voor ons, nationaal-socialisten, een vuurproef zal worden. Een geslaagde avond.

EXEMPLAREN „NEDERLANDSCH VROUWENLEVEN"

Wie door omstandigheden geen volledigen jaargang van „Nederlandsch Vrouwenleven" in haar bezit heeft, kan aan onze Administratie, Kruislaan 210 Amsterdam, nog aanvullende nummers vragen. Alleen die van de maanden April, Mei en Juni kunnen wij niet meer leveren. Wie van de kameraadskes kan ons helpen aan Mei-nummers voor het archief? Bij voorbaat dank.

WIE RUILT!!

Wie ruilt bordeaux-roode pumps, maat 39, voor schoenen met platten of 3/4 hak, maat 39?
Kamske Vonk-Van Norden, Veerpolderstraat 42, Arnhem.

Wie ruilt een paar goede bruine leeren schoenen, nog niet veel op geloopen, maat 40 voor een paar bruine of blauwe leeren schoenen, maat 39?
Mej. G. Voet, Baarsjesweg 279, Amsterdam (W.).

DE BABYWASCH

Wanneer we de behandeling van de babywasch gaan bespreken zullen we ons de volgende vraag voor oogen houden: hoe kunnen we met de hoeveelheid zeep, die we per maand toegewezen krijgen, een goed resultaat bereiken, zonder dat het goed extra slijt? Juist tegenwoordig is het laatste punt van buitengewoon groot belang. En ofschoon de hoeveelheid zeep niet toereikend is om àl het goed te wasschen, zullen we toch zoo min mogelijk gebruik maken van zeepvervangingsmiddelen, geschikt voor katoen en linnen; deze middelen reinigen wel goed, maar ze zijn vrij scherp. Veel beter is het, dan *zout* te gebruiken. Zout trekt heel goed uit en het tast de textielvezel niet aan.

We zullen dan eerst de luierwasch eens onder handen nemen. Heel prettig is het, wanneer we naast baby's kleedtafel een emmer plaatsen. Hierin kunnen we dan het vuile en natte goed doen, terwijl we baby helpen. We nemen daarna den emmer mee naar de keuken of bijkeuken en we spoelen het goed dan flink uit. De vuile luiers, dus de luiers met de ontlasting, spoelen we extra. Pas daarna zetten we ze in de week. We gebruiken hiervoor koud of lauw water. We zorgen, dat de *vuile luiers niet bij de natte luiers* in de week gezet worden. Voor de verdere behandeling is juist *dit sorteeren* van heel veel belang.

Want, wanneer we gaan wasschen zullen we *alleen de vuile luiers met een sopje van waschpoeder wasschen*, terwijl we de *natte luiers met water en zout behandelen.* We nemen hiervoor het water zoo heet mogelijk en we laten de luiers hierin nog een poosje uittrekken. Daarna wasschen we ze losjes door, spoelen ze heel goed na en hangen ze, liefst zoo nat mogelijk, in de zon te drogen. Ze blijven dan vrij helder. Wanneer ze binnenshuis gedroogd moeten worden, zooals dat 's winters het geval is, gaat de tint langzamerhand achteruit.

De vuile luiers wasschen we dus in een sopje van waschpoeder. We kunnen ze daartoe een poosje in het heete sop laten broeien òf ze langzaam verhitten *tot aan* het kookpunt, maar we laten ze in geen geval langer dan 1 à 1½ uur in het sop staan. We zorgen, dat we de zeepresten goed uitspoelen. Dit is voor het huidje van baby van het grootste belang. Achtergebleven waschpoederdeeltjes zijn zeer scherp voor het huidje en kunnen gemakkelijk aanleiding geven tot „smetten".

Wanneer de luiers door het wasschen alleen niet meer helder worden, zullen we ze met bleekwater behandelen. We doen dit slechts een enkelen keer. Veelvuldig bleeken doet de luiers veel te vlug slijten. We gebruiken dan voor 1 emmer koud water, dat is ± 10 Liter, een half à één kopje bleekwater. We laten de luiers hierin ongeveer een half uur staan en spoelen ze daarna net zoolang, tot ze beslist *niet meer rieken naar chloor*. De chloor lucht is voor de baby zeer ongezond en wanneer de luiers weer nat worden werkt chloor in op het huidje.

Veel prettiger is het daarom voor het naspoelen *antichloor = hypo* te gebruiken. Dit antichloor maakt de chloor uit het bleekwater onwerkzaam. Wanneer we 1 ons antichloor oplossen in één flesch water kunnen we van deze oplossing dezelfde hoeveelheid gebruiken als van bleekwater. We voegen dit antichloor aan het eerste spoelwater toe en we laten het goed hier ± 10 minuten in staan. Daarna spoelen we het nog 1 à 2 maal na.

De lakentjes, sloopjes en onderleggers kunnen geheel als de luiers behandeld worden.

Doordat we met de luierwasch zuinig zijn geweest met ons zeepverbruik, hebben we voor de kleertjes nog zeep over.

De truitjes zullen tegenwoordig veelal van kunstzijde gemaakt zijn. Kunstzijde verliest in vochtigen toestand veel van z'n sterkte, soms wel 50 %. We moeten het dus heel voorzichtig wasschen. We weeken de truitjes weer in water met zout en knijpen ze daarna losjes door het sop. We zullen ze in geen geval tusschen de handen wasschen. Extra vuile plekjes zullen we vlak op de hand leggen en voorzichtig wat afwrijven. Ook het bleeken is voor deze stukjes af te raden.

De ouderwetsche *glansgaren* truitjes zijn ijzersterk en kunnen ook gerust af en toe gebleekt worden.

Kunstwollen pakjes moeten in het sop zooveel mogelijk in elkaar gehouden worden. Ze rekken tijdens het wasschen heel gemakkelijk uit. Kunstwol mist namelijk de *veerkracht* van *echte* wol. Eenmaal uitgerekt is het niet meer in het goede model terug te brengen. Na het wasschen rollen we ze in een badhanddoek uit en leggen we ze in het model te drogen.

Wanneer we nog in het bezit zijn van echt wollen babygoed zijn we daar extra voorzichtig mee. We weeken de stukjes weer in water en zout, terwijl de witte wol in water met een scheutje ammonia geweekt kan worden. Voor het wasschen gebruiken we een zeepvervangingsmiddel voor wol en zijde of een mengsel van waschpoeder en zeepvervangingsmiddel. We knijpen de wol losjes door het lauwe sopje en spoelen het zorgvuldig na. Rekbare wollen stukjes worden weer liggende gedroogd.

Wanneer witte wol door het veelvuldig wasschen geel geworden is, kunnen we het bleeken met een bleekmiddel voor witte wol. Dit middel is welhaast bij iederen drogist te verkrijgen. We gebruiken het geheel volgens gebruiksaanwijzing.

We voorkomen de slijtage van het witte goed dus zooveel mogelijk door voor het wasschen *alleen waschpoeder* of *zout* te gebruiken en het *bleeken* tot een *minimum te beperken*, van het fijne goed door het *heel voorzichtig* in een *lauw sopje* te behandelen.

M. KOSTER

Een kamske zond ons onderstaanden lofzang op het Rusthuis der Beweging, het huis „Dennenhorst" te Baarn. Voor de kamskes die er al eens waren is het een aardige herinnering.

DENNENHORSTLIED

In Dennenhorst, ons heerlijk huis
Gelegen tusschen 't lommer
Waar alles even rustig is,
Vergeet men zorg en kommer.

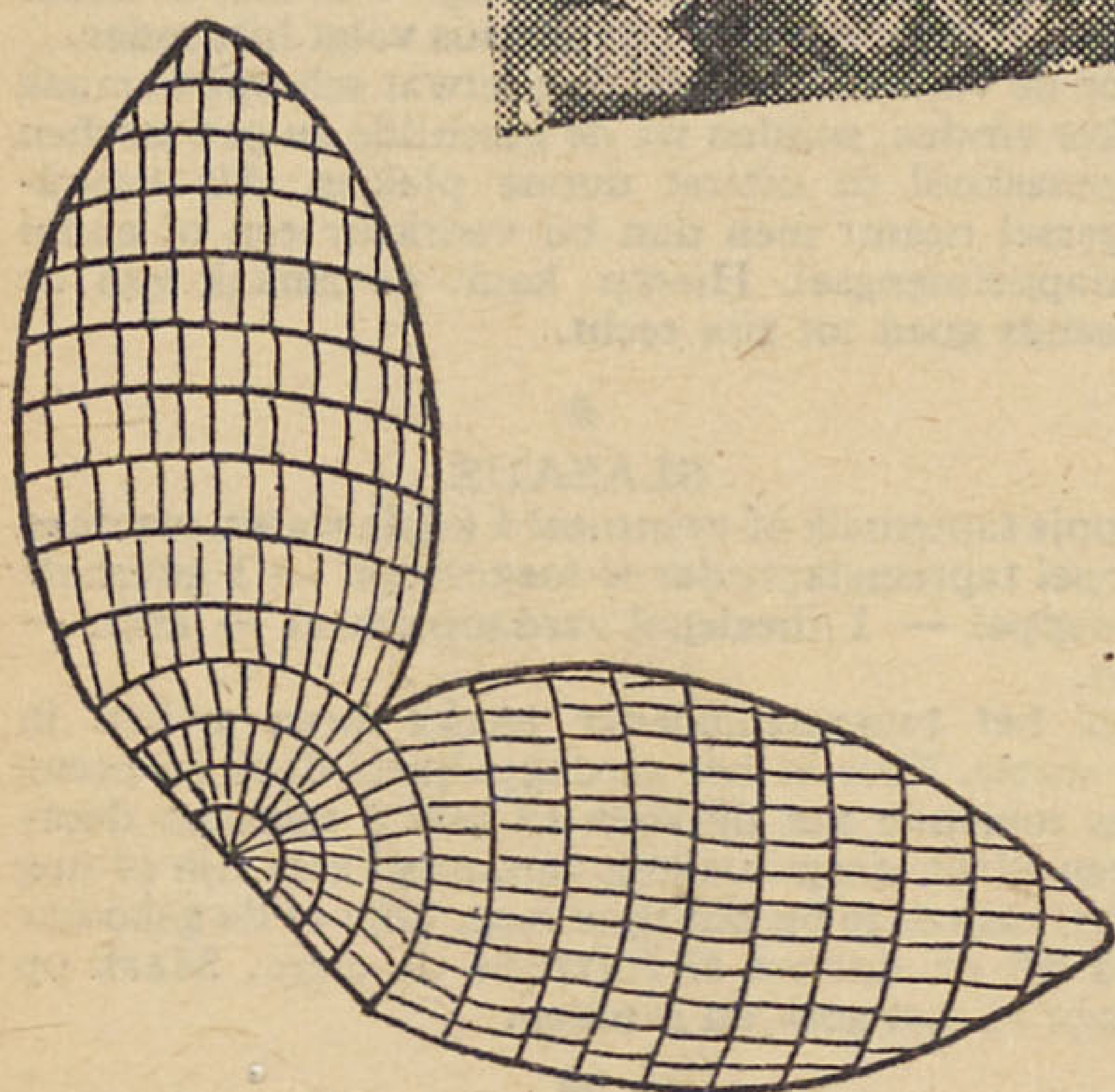
Men leeft er vroolijk en tevree
Krijgt weder lust in 't leven
Waar Directrice en Zusters saam
Zichzelf in alles geven.

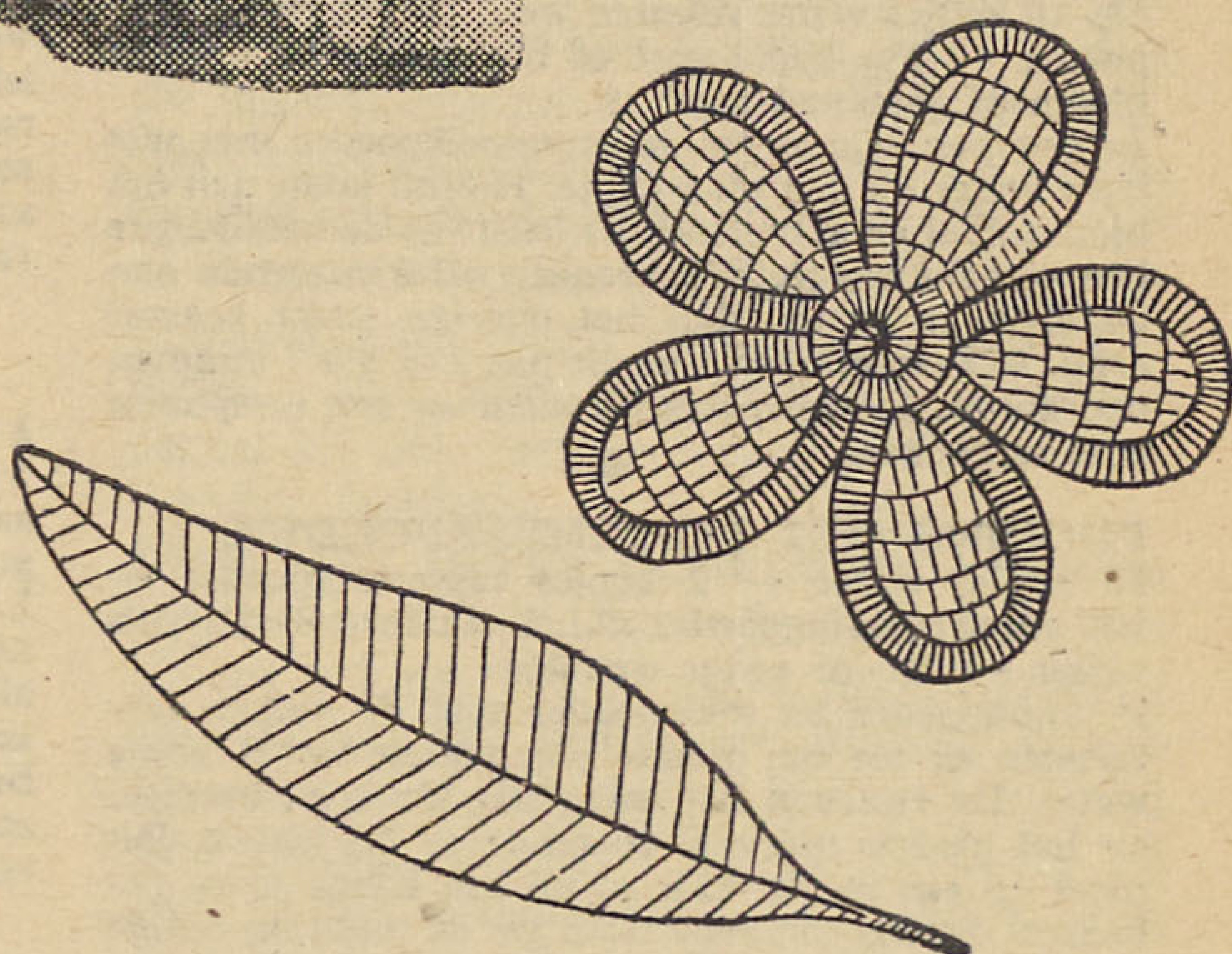
Wij zingen volksche lied'ren soms,
Gaan wand'len in de lanen.
Wij zijn hier allen eensgezind
Zoo leven wij hier samen.

Ja 't lief'lijk rustig Dennenhorst,
Blijv' ook in blijder dagen
Tot eer van Leider, Land en Volk
Haar naam met eere dragen.

A. H. BROUWER-KUIPER

Een gezellige **bolero**

gemaakt uit allemaal kleine restjes wol

En toch eens heel iets anders dan een jumper, die wij ook uit restjes wol maakten, maar daar steeds strepen in werkten van verschillende kleuren. Bovendien is deze bolero niet gebreid, maar gehaakt. De teekeningen geven eenig idee, hoe U de bloemen en blaadjes moet haken. De streepjes geven de richting van de vaste steken en stokjes aan. Naar eigen smaak kunt U natuurlijk allerlei vormen van bloemen en blaadjes ontwerpen. In de bloemen kunt U 2 tot 3 kleuren verwerken net zooals dat met de wol uitkomt. Het beste is om eerst een papieren patroon van de bolero te maken. Op dit patroon ongeveer teekenen, hoe U de bloemen en blaadjes wilt verdeelen.

Nu gaan we onze bloem haken en er steeds zorg voor dragen, dat we linker- en rechterzijde der bolero zooveel mogelijk in kleur en grootte der bloemen en blaadjes gelijk maken. Dit geldt ook voor den rug, ofschoon U hier moet zorgen in het midden het patroon der bloemen een beetje aardig te schikken, dus niet precies symmetrisch naast elkaar. Wanneer nu alles gehaakt is, nemen we het patroon van de bolero in stevig papier over en gaan nu de bloemen en blaadjes op dit patroon rangschikken en dan op het papier rijgen. U moet er om denken de bloemen en blaadjes zooveel mogelijk in elkaar te laten vallen, zoodat men met een flanelsteek alles met elkaar kan verbinden. Alles wordt nu met een flanelsteek aan elkaar gemaakt, de flanelsteek moet van een en dezelfde kleur wol gemaakt worden. Dit vormt immers den ondergrond van de bolero.

Voor U de rijgdraden eruit haalt, perst U het geheel eerst met een natten doek en warm strijkijzer op. Als alles van het papier is, maakt U de zijnaden en den naad der mouw dicht. Op dezelfde wijze kunt U ook bovenstukjes, zakken, enz. op japonnen maken. Dit zal een aparte en aardige garneering zijn. Probeert U het maar eens.

A. SCHEEPERS

KOKEN

TAPTEMELKPOEDER.

Inplaats van vloeibare taptemelk, krijgen de huisvrouwen in verschillende streken van ons land, taptemelkpoeder op haar bonnen. Menigeen is de schrik om het hart geslagen: „Wat moeten we daar nu mee beginnen?" Stelt U gerust, in bijna alle gevallen kan het taptemelkpoeder de melk goed vervangen. Alleen . . . taptemelk er van maken met behulp van water gaat niet. We krijgen dan nooit de taptemelk meer, zooals we die gewend zijn, want het is niet mogelijk het poeder geheel op te lossen. Maar voor pap en nagerechten, waar we toch altijd gebruik maken van een of ander bindmiddel, laat deze taptemelkpoeder zich uitstekend gebruiken.
Hieronder volgen eenige voorbeelden hoe de taptemelkpoeder te gebruiken.

PAP VAN GORT OF HAVERMOUT OF BLOEM.

Op 10 kopjes water rekenen we 2 kopjes taptemelkpoeder — 1½ kopje gort of havermout of 1 kopje bloem of gemengd meel.
In een pan roeren we de taptemelkpoeder met wat lauw water tot een glad papje. Hierbij komt dan het bindmiddel en al roerende de helft van de benoodigde hoeveelheid water. We brengen alles roerende aan de kook en gieten dan het overige water kokend erbij. Al roerende laten we de pap nog 5 à 7 minuten doorkoken. Desgewenscht kunnen we een mespuntje zout meekoken.

PUDDING MET TAPTEMELKPOEDER.

10 kopjes water — 2 kopjes taptemelkpoeder — 100 gram puddingpoeder, d.i. 1 rantsoen — 2 lepels suiker — een of ander smaakje.
Puddingpoeder en melkpoeder met de suiker vermengen en tot een gladde pap roeren met 1 kopje water. De rest van het water aan de kook brengen en het gladde papje al roerende er bij gieten. Dit moet op een matig vuur of bij een kleine vlam gebeuren. Steeds roerende laten we de pudding eenige minuten doorkoken. Het smaakje toevoegen en de puddingmassa in een vorm of schaal overgieten en stijf laten worden.

TAPTEMELKPOEDER IN STAMPPOT OF STOOFPOT.

Dikwijls voegen we aan stoof- of stamppot een weinig melk toe, om smaak en voedingswaarde te verhoogen. Hetzelfde resultaat krijgen we met taptemelkpoeder.
We rekenen voor ieder kopje taptemelk dat we gewoon zijn te nemen, nu 1 afgestreken lepel taptemelkpoeder en 1 kopje water.
Het taptemelkpoeder mengen we met een klein beetje water tot een glad papje en laten dit een uurtje staan. Dan voegen we al roerende de rest van de benoodigde hoeveelheid water erbij en gieten alles bij den stamppot of stoofpot en laten het daarin ongeveer 7 à 8 minuten meekoken.

RAMENAS.

Ramenas is een gezonde groenteknol, waarvan we een dankbaar gebruik kunnen maken.
In vroeger jaren was de ramenas bij de huisvrouwen vooral bekend als geneesmiddel tegen hoest en verkoudheid. De ramenas werd daarom iets uitgehold. In de ontstane holte werd bruine kandij gelegd. Deze smolt weg en van het sap, dat zich vermengd had met het ramenassap, kreeg de patiënt af en toe een lepeltje. Tegenwoordig gebruiken we bruine of witte basterdsuiker ervoor, maar de bewerking blijft dezelfde. Vooral kinderen nemen dit zoetgemaakte ramenassap graag in.
Ook als gezonde broodbelegging kan men de ramenas gebruiken. Daar de smaak wat scherp is, is het aan te bevelen de ramenas fijn te raspen, nadat de schil verwijderd is. Wanneer men een vleeschmolen bezit kan men de knollen door den molen draaien. De snippers ramenas worden nu vermengd met een of ander sausje. Het recept voor een slasaus volgt hieronder.
Voor de volwassenen, die den ietwat scherpen smaak lekker vinden, snijden we de geschilde en gewasschen ramenasknol in uiterst dunne plakjes. Als broodsmeersel neemt men dan bij voorkeur een of ander aardappelmengsel. Hierop komt de smaak van de ramenas goed tot zijn recht.

SLASAUS.

1 kopje taptemelk of eventueel 1 kopje water, waaraan 1 lepel taptemelkpoeder is toegevoegd — 1 gekookte aardappel — 1 theelepel aardappelmeel — azijn — zout.
Laat het taptemelkpoeder eenige uren weken in het water. Roer er het aardappelmeel door en breng alles roerende aan de kook en laat 5 minuten doorkoken. Wrijf een gekookten aardappel zeer fijn of nog beter, rasp deze op een fijne rasp. Giet er de gekookte saus bij en daarna al roerende de azijn. Maak op smaak af met zout en kruiden.

GESTOOFDE GRAUWE ERWTEN OF CAPUCIJNERS.

¼ kg grauwe erwten of capucijners — 1 afgestreken lepel margarine of vet — ½ afgestreken eetlepel paprikapoeder — eenige zure uitjes en augurken — een groote aardappel — 2 kopjes kooknat van de peulvruchten. Week de erwten of capucijners 2 × 24 uur in ruim water. Kook ze gaar, liefst met behulp van een hooikist. Smelt in een braadpan vet of margarine, en fruit hierin even het paprikapoeder. Giet er 2 kopjes kooknat bij, rasp de rauwe, dungeschilde aardappelen fijn boven de pan. Roer even om en voeg de fijngehakte uitjes en augurkjes erbij. Doe de erwten in de saus en laat alles tezamen nog 15 minuten doorstoven.
Van het overige kooknat kan men saus bij de aardappelen maken, door het te binden met aangemengd aardappelmeel of bloem. Zoo mogelijk voegen we er in margarine gebakken uisnippers aan toe.

Verantwoordelijk redactrice: J. Jansen-Van Balen Amsterdam - Uitgave N.S.V.O. Amsterdam - Drukker: N.V. Drukkerij v.h. L. E. Bosch en Zoon, Utrecht - Verschijnt tweemaal per maand. Geen verkoop van losse nummers
P.V. 2109/1 K 2350